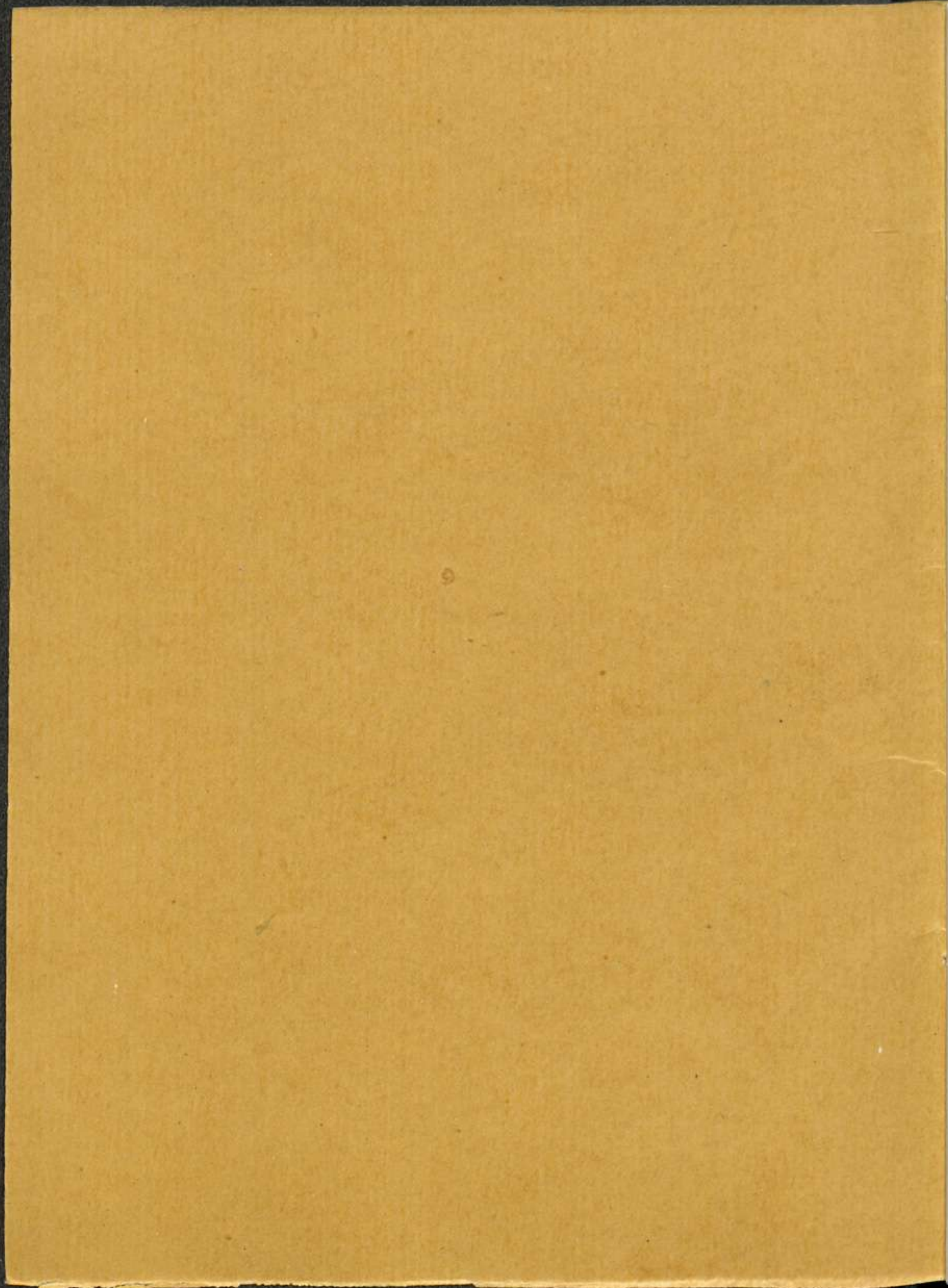

In. 37-8

1
¶ Jo. Francisci Marliani Mediolanensis magnifici Antonii
filii Illustrissimi ducis Mediolani legati Oratio habita apud
Innocentia. viii. Pontificis maximi. Anno dñi. M. ccc. lxxv.
kalendis. Quintilis.

Nulla est respublica nullus princeps: nulla christianorum
natio nullus bene vivendi institutus deditus. Sane
existimare: et esse pontificem: qui non summo et incredibili
est prope gradu sit profusus: reddito sibi de pontificatus tui di-
gnitate gratissimo et inestimabili nuncio. Existimat enim unus
quisque deus optime maxime: universis obsequio paci et tranquillitati
continua: cum te ducem delegerit: qui non sicut ac lumen cer-
lucis emissum: cuncta eius nutu in terris moderaris et gubere-
nes. Existimat inquam tunc virtutibus omnibus sed in primis
iustitiam: per te omnia ordinata et fundamenta locum fore: cum tu
apud nos omnia soluta non sis et dissoluturum in quo tanta est
vultus: tam excellens bonitas: tam admirabilis sapientia: tam
exemplaria cunctis in rebus solertia: tanta denique virtutum omnium
observantia: ut nihil non modo agere: sed et in dictari quidem
possis quod non rectum sit et prudens: omni ex parte magnanimi-
tate. Quod sit ut sibi omnes persuadent donec vixeris perpetua
non letent et quiescent: sed tibi tranquillitate fruentur. Idcirco
doluerunt vehementer adversam valetudinem tuam: in qua
hoc tui pontificatus initio incidisti. Nunc autem summopere
gaudent: quod existiment scire: ut divina providentia ea tibi iam
iam restituatur: et ita restituatur: ut proculdubio sit sperandum
se per hoc te respublica bene valiturum. Uten cum aliis omnes letent
tanta est voluptas quam animo suo concepit magnanimus et
Illustrissimus Jo. Calceatus princeps noster: tibi quoque filius ob-
sequentissimus: ut hoc uno se felicem beatissimum existimet: quod eo-
rum vultus agente id sibi contigerit: ut te summus pontifex: te
cunctis vultu lumine Petri successores agnosceret: in cuius vultu
requiescat: cui se suaque omnia dederet: quem non sicut ac in-

9
¶ Jo. Francisci Marliani Mediolanensis: magnifici Antonij
filij illustrissimi ducis Mediolani legati: Oratio habita apud
Innocentiū. viii. Pontificē maximū. Anno dñi. M. cccc. lxxxv.
tertio kalē. Quintilis.

Nulla est respub. nullus princeps: nulla christianorum
natio: nullus bene viuendi institutis deditus. Sanctissime
et maxie pontifex: qui nō summo et incredibili
prope gaudio sit pfusus: reddito sibi de pontificatus tui di-
gnitate gratissimo et iucundissimo nuncio. Existimat enī vnus
quisq; deū optimū maximū vniuersi orbis paci et trāquillitati
consuluisse: cum te ducem delegerit: qui nō secus ac lumen ce-
litus emissum: cuncta eius nutu in terris modereris et guber-
nes. Existimat inquā tunc virtutibus omnibus: sed in primis
iusticie: que rerum omniū est fundamentū locum fore: cum tu
apud nos omnia soluturus sis et dissoluturus: in quo tanta est
religio: tam excellens bonitas: tam admirabilis sapientia: taz
egregia gerēdis in rebus solertia: tanta deniq; virtutū omniū
obseruantia: vt nihil nō modo agere: sed ne meditari quidem
possis quod non rectū sit et prudens: omniq; ex parte magnani-
mū. Quo fit vt sibi omēs persuadeant donec vixeris perpetua
eos semper quiete atq; animi tranquillitate fruituros. Idcirco
doluerūt vehementer aduersam valitudinem tuam: in quā
hoc tui pontificatus inicio incidisti. Hunc autem summopere
gaudent: q̄ existiment fore: vt diuina prouidentia ea tibi iam
iam restituatur: et ita restituatur: vt proculdubio sit speranduz
te per longa tēpora bene valiturū. Uex cum alij omnes letent
tanta est voluptas quam animo suo concepit magnanimus et
Illustrissimus Jo. Galeatius princeps noster: tibiq; filius ob-
sequentissimus: vt hoc vno se felicem beatumq; existimet: q̄ eo
in viuis agente id sibi contigerit: vt te summuz pontificem: te
christi vicarium: te Petri successorez agnosceret: in cuius vlnis
requiesceret: cui se suaq; omnia dederet: quēq; non secus ac in

mortalē deuz adoraret: coleret: veneraret: et obseruaret. Quare hoc maximū et incomparabile gaudium pontificatus tui sentiens: vt nihil sibi deesset ad ingentis leticie cumulum: optasset sumopere te presens presentē intueri: sacrosq; pedes tuos et amplecti et exoculari: vt clarissimo omnibus comprobaret argumento: quod maioribus suis vi quadā nature insitū fuit: vt sedis apostolice decus ac dignitatem tuerent: id eum in omne eum seruaturum. Quod cum per etatem vt tu optime nosti et negotiorum variā ac multiplicem curam: quam continuo pro status sui regimine sustinet: sibi in presens integrū non fuerit: nobis oratoribus suis mandauit: vt te eius nomine uiseremus: salutarem: simulq; in verū pontificē susciperemus. Mibi autem qui pro legationis officio apud te sum oraturus sentio graue admodum et difficile onus esse iniunctū. Nam preter quod de tuis diuinis laudibus dicturus sim: que eum oratorē expeterent quem vere eloquentē possemus appellare. quippe qui dicendi copia: orationis grauitate: et sermonis iucunditate valeret: que oīa exigua in me esse intelligo. Sitq; preterea ab his qui ante me dixerunt tanta cum elegantia et venustate peroratū: vt parua mibi dicendi copiam reliquerint: video tantā esse vultus tui uenerationē: tantam corporis proceritatē: tantum oculorū radiantem splendorem: tantam deniq; in te esse maiestatem: vt cum te intueor: idem mibi vsu euenire animaduertā: quod illis accidit qui oculoꝝ aciem in radios solares intendunt quo enim fixus eos nitunt̄ aspicere: eo minus vident. Quare non possum nō vereri ne idē mibi accidat: quod Leophrasto philosopho disertissimo accidisse ferunt: qui cum pauca admodum verba apud Alexandrū regem esset facturus: tanta est affectus verecūdia: vt nihil omnino eloqui potuerit. Quo euentu vsos etiam audio et Demosthenem apud Philippum Macedonū regem: Alexandriq; patrem: et Ciceronem apud iudices in causa Milioniana: duo quidem eloquentie sydera lucidissima. Que omnia etsi me maxime terrere debuerant: mutumq; omnino et

2

elinguem reddere: eam tñ intelligo esse humanitatē tuaz: eam mansuetudinē. eam facilitatē: vt que dixerō etiam si minus cum mulatissimis laudibus tuis satisfecero: ea omnia in bonaz sis partem accepturus: potiusq; mittētis animū: q̄ loquentis personam consideraturus. Quid igitur primū de te laudem: quī nullius omnino sis inops laudationis. Non enim mediocria sunt bona quibus te vel immortalis deus: vel natura ipsa: vel industria exercitatioq; tua te vnū ex alijs omnibus nostre tempestatis viris maximis ostendit illustrem. Nam vt ab in cunabulis (vt aiunt) incipiam: tu Genua es oriundus: que adiacens mari ea in Italia est ciuitas: quā situs pulchritudine et magnitudine: rerum omniū que terra mariq; aduehuntur opulentia templorum et edificiorū amplitudine: oraeq; et que ad orientem et que ad occidentem spectat vbertate et amenitate: non imerito multoz regum sedem: vt de Cypzo insula legimus: possumus appellare. Quantū autē antiquitate inter reliquas Italie vrbes excellat: testes sunt grauissimi et locupletissimi Plinius et uocomensis: et Strabo: duo cosmographoz principes. Tu ab eis parētibus originem ducis: quī generis nobilitate et rerum gestarum gloria adeo clarent: vt facile inter Genuensiuū primarios possint numerari. Tanta preterea est corporis tui pulchritudo: tanta membrorū omniū compactio: tam formosa vultus tui liniamenta: vt de te idem dici possit: quod de Priamo cecinit Euripides Tragicus poeta. Priami quidem species meret imperiū. Tu autē hec bona semper eterna existimasti: et vt greci dicunt: quod idem est quod indifferentia: idest boni et mali cōmunia. Quare ea amplex? que minime mutabilia sunt: sed solida et nulli fortunę subiecta tibi assidua virtutis exercitatione prudentiā comparasti singularem: iusticiā admirabilem: erimiam libertatē: inauditamq; caritatem: que vna virtus pauli apostoli sentētia longe alijs omnibus virtutibus est superior. Quid meminerim modestiā tue vite et integritatem: in omniq; re grauitatem atq; constantiā: que singul

la in te excellere vel lapides ipsi et cognoscunt et predicant. Accedit ad hec humanitas tua: facilitas: clementia: suauitas sermonis: morumque moderatio et elegantia. Quorum omnium si dignam rationem habere voluero: non modo dies ad dicendum: sed ne annus quidem sit satis. His preclaris tuis virtutibus pontificalis dignitatis fastigium attigisti: his illud intactum incorruptumque seruabis: ubi etiam res exiget sumopere extolles et augebis. Quamobrem immortalis in primis deo qui bonorum omnium est auctor: postmodum his Reuerendissimis patribus sedis tue cardinibus firmissimis sempiternae a cunctis gratiae sunt habende: quod tu vir omni probitate excellens: moribusque et multarum rerum experientia prestans: christiani gregis pastor constitutus sis: quem omnibus in rebus imitemur: ad cuius vite imaginem nos effingeremus: cuiusque fidei et sapientiae nostrorum omnium salus credita esset et commissa. Quod ad principem nostrum attinet ipse vel hoc vno se vobis optimi patres plurimum debere intelligit: quod eum pontificem designaueritis: quo meliorem nec prudentiorem maioremque religionis cultu et sanctimonia praeditum: neque ipse elegisset: neque ab alijs eligi unquam posse existimasset. Quare cum vos semper maxima virtutum gloria prestantes: altosque animo et magnificos cognouerit: nunc omnium prudentissimos iudicat: animique exuberantis et excelsi: qui optime consideraueritis Italice quieti simulque sedis apostolice salutis bene consultum fore: si eum in regia et apostolica triumphantem sede conspiceretis: qui ingenti sapientia sua et animi diuinitate non modo Petri nauiculam fluctibus agitari non permetteret: sed non secus ac sol aureus radios salutare per vniuersum orbem spargeret: suisque illustribus gestis eorum qui clare vixerunt pontificum famam non modo equaret: sed apprimè superaret. Ego indubitato mihi persuadeo pater diuinissime te imitatur Innocentium quartum conterraneum tuum: ob cuius rerum preclare gestarum memoriam tibi nomen est Innocentio. Is virtutibus suis quibus eum natura eiusque studium ornauerant viam sibi non

3

modo ad pontificatū: sed ad eternam quoq; gloriā parauit. Cum enim dei ecclesia viribus 7 acerbissimo odio Federici secundi veraret: adeo: vt cum pontifex maximus diē obiisset: ne moq; inueniretur: qui audacissimi hostis impetum sustineret apostolica sedes duce suo priuata: summū periculū passiura videretur: dei nutu omnium cōsensu pontifex est creatus. Cū igit vidisset Romanā ecclesiam maximis fluctibus agitari: 7 vndiq; ingentibus periculis circūuentam: existimans nō deceze duce Petri nauiculaz tempestatibus obrui: fretus prudentia sua qua omnibus in rebus vti solebat: occulte ingentē classem parari iussit. Qua cum Roma Genuaz adnauigasset: indeq; Lugdunū: atq; illic frequens totius occidentis puentus habitus esset: Federicum imperio amouit: et ita prudenter rebus suis consuluit: vt pontificatu ad solitum decus suum restituto: cuius antea nō secus ac profugus Lugdunū applicuisset: tunc veluti triumphans 7 immortalī dignus gloria Romam petierit. Tu itaq; huius exemplo ecclesiā Romanā singulari tua prudentia continuo studio: perenni cura ac diligentia tutaberis: defendes: in omneq; eū saluam et incolumem reddes. Nec hoc tibi difficile factu futuruz existimo: tum q; tante 7 tam imense sint virtutes tue: vt eis ducibus quecūq; etiā difficilima summas cum facilitate superaturus: tum q; iam tibi omnia pateant christiani q; omnes potentatus numen tuū venerent. Et quoq; numero dux noster: apud quem nihil potius est vel antiquius q; preceptis tuis parere: seq; pro apostolica sede deuouere tibi opes suas omnes: totum exercitum: et eum quidem firmum ac munitum: seq; ipsum vbi oporteat alacri 7 libenti animo pollicetur. Cum enim intelligat plerosq; Romanozū: vt. A. Manliū Torquatuz. D. Brutum. D. Artilium: Regulum: Curcium: Decios: aliosq; q; plures vel se vel filios pro salute patrie neci mādasse: inanem quandā seculi gloriā secutos: magno sibi dedecori ascribendū censeret: si ipse pro vera celesti gloria felici quidem 7 eterna: sanguinē etiā propriū nō effunderet. presertim

cū optime meminērit maiores suos xp̄ianā fidē summo cultu ⁊
religione venerātes: id sibi iure quodā peculiare vēdicasse: vt
in Romane eccl̄ie hostes felicia ac victricia signa tollerēt: eosq;
ab oīni hoīm memoria penitus delerēt. Cui enī: vt reliqua oīa
omittamus: que Mediolanensiuū p̄ncipes pro xp̄iana republ̄.
strēnue ⁊ preclare gessere: cui in quā ignotū est ⁊ diuinū illum
p̄ncipē Philippū Mariā Anglum: ⁊ Franciscū Sforciā duces
sapiētissimū fortissimūq; Imperatorē: eiusq; filiū Galeaciu
acerrimū ingenij virū: se omnibus in rebus obeūdis: assiduos
sedis ap̄lice defensores prestitisse. Quis preterea non audiuit
inuitissimū illum belli ducē Sforciā Francisci patres pro Ro-
mane eccl̄ie salute occubuisse. Horū progenitorū suoz vestigia
p̄culdubio imitaturus est Illustrissimus p̄nceps noster ⁊ ita
imitaturus: vt p̄fecto existimare possis eū pro sacrosancte Ro-
mane eccl̄ie dignitate tuenda nihil vnq; omīsurū: sed poti⁹
libentissime sua oīa seq; ipsum expositurū. Tuū aut̄ erit euz vt
filiuz amplecti: ad hec dies noctesq; id cogitare ⁊ meditari: vt
pac̄ qua nunc totā Italiā exultantē vides firma maneat ⁊ in-
cōcussa: qđ te pro bonitate tua religioneq; ac caritate p̄culdubio
effecturū oēs sibi persuadent. Quare gaudēt ⁊ exultant: qđ
diuino cōsilio e celo descendēs: si que apud Italos odioꝝ sunt
reliquie: eas egregijs virtutibus tuis sis extincturus: simulq;
xp̄iani noīs hostes interemptur⁹. Postmoduz errores nostros
emēdaturus: delicta castigaturus: hereticas op̄iones antiq;
turus: tyrānicos potētatus euersurus: tandēq; aurea nobis se-
cula redditurus. Hac igit̄ pleni leticia hoc imensum gaudiuz
vultu ac gestu p̄ se ferentes te verū Petri successorē: te ponti-
ficē dignissimū: summūq; xp̄ianoz p̄ncipē ⁊ predicāt ⁊ admī-
rant̄. Ad te oēs confluūt: vt sanctissimū nomen tuū adorēt: te
summīs laudū p̄conijs ad celū vsq; extollunt: auxiliū tuū nō
secus ac diuinū inuocant. oēs vno ore imortalī deo gr̄as agūt
sempiternas: qđ te virum sapiētissimū summū sacerdotē pon-
tificēq; designarūt. simulq; euz quibus possunt p̄cibus rogant

4

et obsecrat: id efficiat: ut quod diutissime sis in vivis: quo iusticia
tua ac bonitate christiani nominis gloriam per longum possis tempus
et tueri et augere. Hanc eandem animi iucunditatem et nos sentien-
tes: Illustrissimi principis nostri nomine sanctissimos pedes tuos
osculamur: te adoramus: te verum patrem et pontificem agnos-
cimus: tue sanctimonie et probitate sua omnia sequi ipsum committi-
mus: existimantes nihil ei quod non letum sit ac felix successurum
si pro ea quam filio debes paterna pietate ipsius curam gesseris: re-
rumque suarum salutem et incolumitatem vigili oculo tuo consulueris.

¶ Finis.

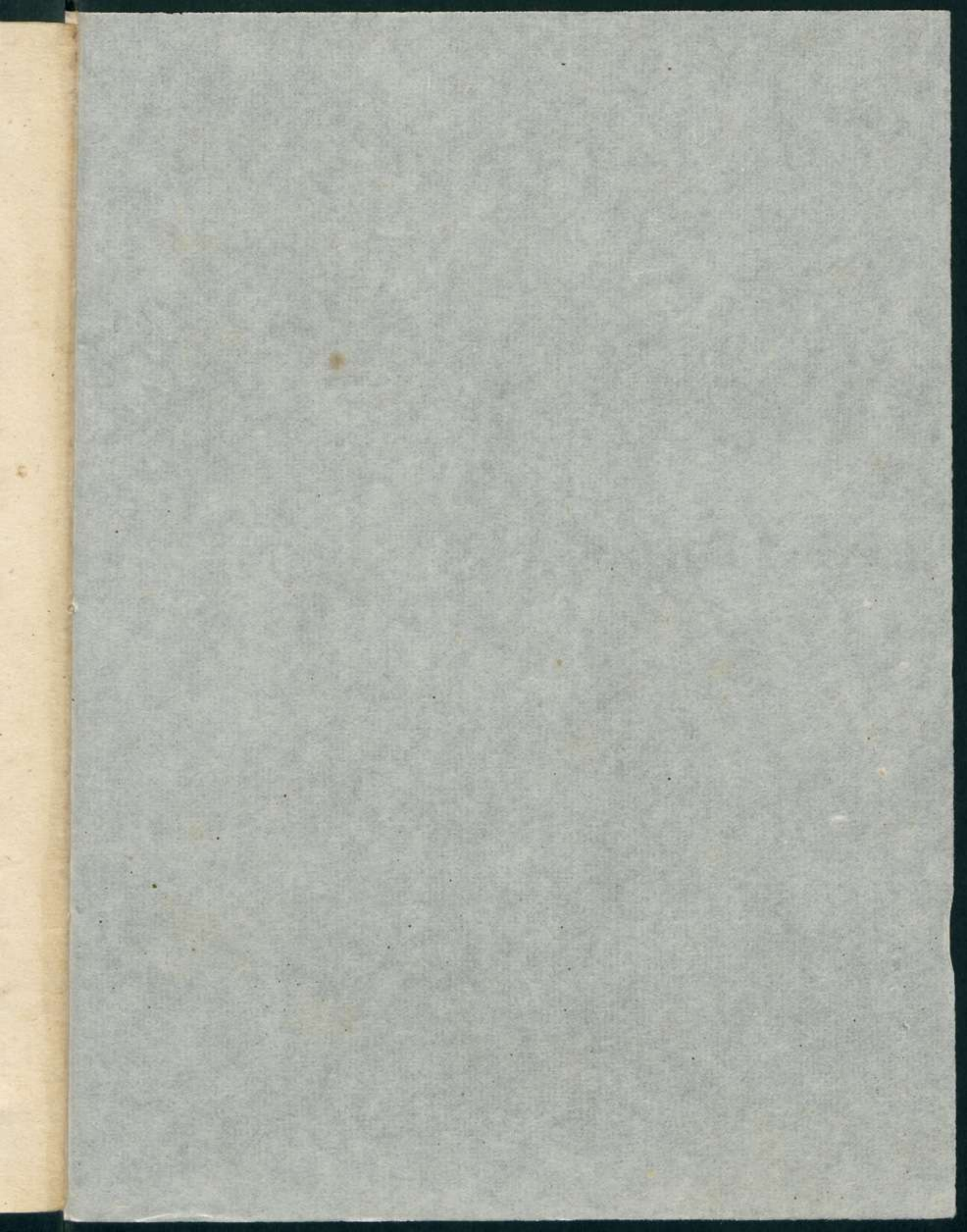

80/

J. no. 37

45 191

80/

June 37

45 131

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001959150

Inc. 37-8^{ca}

